

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA BRAGA c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 74154/01)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

14 noiembrie 2006

DEFINITIVĂ

14/02/2007

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Braga c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,

DI J. CASADEVALL,

DI G. BONELLO,

DI M. PELLONPĂĂ,

DI K. TRAJA,

DI S. PAVLOVSKI,

DI J. ŠIKUTA, *judcători*,

și dna F. ELENS-PASSOS, *Grefier adjunct al Secțiunii*,

Deliberând la 24 octombrie 2006 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 74154/01) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Dumitru Braga („reclamant”), la 2 august 2001.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl V. Nagacevschi, care a acționat în numele organizației non-guvernamentale „Juriștii pentru Drepturile Omului” cu sediul în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Pârlog.

3. Reclamantul a pretins, în special, că dreptul său la un proces echitabil și dreptul său la protecția proprietății au fost încălcate ca urmare a casării unei hotărâri judecătorești irevocabile favorabilă lui din 21 noiembrie 2000 și executării întârziate a hotărârii judecătorești din 21 februarie 2001.

4. Cererea a fost repartizată Secțiunii a Patra a Curții (articolul 52 § 1 al Regulamentului Curții).

5. La 17 martie 2005, o Cameră din cadrul acelei Secțiuni a decis să comunice cererea Guvernului. În conformitate cu articolul 29 § 3 al Convenției, ea a decis să examineze fondul cererii concomitent cu admisibilitatea ei.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

6. Faptele cauzei, după cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

7. La 25 februarie 1999, reclamantul a fost achitat în cadrul unui proces penal. El a inițiat proceduri judiciare împotriva Ministerului Finanțelor, solicitând repararea prejudiciului cauzat printr-o urmărire penală ilegală.

8. La 5 mai 2000, Judecătoria sectorului Căușeni a decis în favoarea reclamantului și i-a acordat 951 lei moldovenești (MDL) (echivalentul a 84 euro (EUR) la acea dată) pentru compensarea prejudiciului material cauzat. Pretenția privind compensarea prejudiciului moral a fost respinsă.

9. La 6 iulie 2000, Tribunalul Chișinău a acordat reclamantului compensații morale în mărime de MDL 40,000 și a menținut hotărârea judecătorești de sector în partea prejudiciului material.

10. La 21 noiembrie 2000, Curtea de Apel a redus mărimea compensației morale până la MDL 20,000 (echivalentul a EUR 1,917 la acea dată) și a menținut restul deciziei. Această decizie era irevocabilă și executorie.

11. La 18 ianuarie 2001, Procurorul General, în cadrul unei proceduri extraordinare, a depus recurs în anulare la toate hotărârile judecătorești anterioare, solicitând reducerea mărimii compensației acordate cu titlu de prejudiciu moral.

12. La 21 februarie 2001, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare al Procurorului General și a casat toate hotărârile anterioare. Ea a pronunțat o nouă decizie prin care a redus la MDL 2,000 mărimea compensației acordate cu titlu de prejudiciu moral.

13. Această decizie este irevocabilă și executorie. Ea a fost executată în august 2002 (reclamantul a primit echivalentul a EUR 84 cu titlu de prejudiciu material și EUR 150 cu titlu de prejudiciu moral).

14. Reclamantul a declarat că, prin hotărârea Guvernului nr. 59 din 19 ianuarie 1998 (a se vedea paragraful 15 de mai jos), se interzicea executarea forțată a hotărârilor pronunțate împotriva proprietății statului, cu excepția cazului în care Ministerul Finanțelor își exprima acordul în acest sens. Guvernul nu a comentat această declarație.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

15. Dreptul intern pertinent a fost expus în hotărârea Curții în cauza *Roșca v. Moldova* (nr. 6267/02, 22 martie 2005, §§ 16-17).

Suplimentar, prevederile relevante ale hotărârii Guvernului nr. 59 din 19 ianuarie 1998 sunt următoarele:

„2. ... dezafectarea incontestabilă a resurselor financiare ale statului din conturile bancare ale Trezoreriei de Stat nu se admite. Titlurile executorii și alte documente ce țin de dezafectarea incontestabilă a resurselor financiare ale statului în scopul stingerii datoriilor creditoare înregistrate de instituțiile bugetare finanțate din bugetul de stat se vor transmite spre executare Trezoreriei Centrale a Ministerului Finanțelor”.

ÎN DREPT

16. Reclamantul a pretins că casarea deciziei irevocabile din 21 noiembrie 2000 a constituit o încălcare a dreptului său la „egalitatea armelor”, în sensul articolului 6 § 1 al Convenției. El a declarat mai târziu că pretenția sa inițială era parte a unei probleme mai generale de „securitate a raporturilor juridice” similară celei din cauza *Roșca v. Moldova*, citată mai sus, și a notat că Guvernul nu a comentat această chestiune, în ciuda faptului că era la curent cu această cauză. În continuare, reclamantul a pretins că, prin executarea întârziată a hotărârii judecătorești din 21 februarie 2001, a fost încălcat dreptul său la judecarea cauzei sale „într-un termen rezonabil”, în sensul articolului 6 § 1.

Partea relevantă a articolului 6 § 1 prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil ... ”

I. ADMISIBILITATEA PRETENȚIILOR

17. Curtea consideră că pretențiile reclamantului formulate în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției ridică chestiuni de drept care sunt suficient de serioase, încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului. Nici un alt temei pentru declararea lor inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 5 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestor pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI

A. Dreptul la un proces echitabil

18. Reclamantul a pretins că decizia Curții Supreme de Justiție din 21 februarie 2001, prin care a fost casată o decizie irevocabilă în favoarea sa, a violat articolul 6 § 1 al Convenției.

19. Guvernul a respins pretenția reclamantului și a susținut că, după redeschiderea procedurilor, părțile au beneficiat de aceleași drepturi procedurale și că această redeschidere a fost justificată.

20. Curtea reiterează competența sa „de a revizui circumstanțele pretinse de reclamant în lumina tuturor prevederilor Convenției. În îndeplinirea acestei sarcini, Curtea poate să dea faptelor cauzei, în baza probelor prezentate ei, o apreciere legală diferită de cea dată de reclamant sau, în caz de necesitate, să interpreteze faptele într-o manieră diferită. Mai mult, ea trebuie să ia în considerație nu doar cererea inițială, dar, de asemenea, și documentele suplimentare care au drept scop completarea cererii prin eliminarea omisiunilor sau neclarităților inițiale” (*Poltorachenko v. Ukraine*, nr. 77317/01, § 25, 18 ianuarie 2005). Prin urmare, Curtea va examina pretenția reclamantului ca o chestiune de „securitate a raporturilor juridice” prin prisma articolului 6 § 1 al Convenției.

21. Curtea a constatat violarea articolului 6 § 1 al Convenției în numeroase cauze care vizau chestiuni similare celor din această cauză (a se vedea, printre altele, *Brumărescu v. Romania* [GC], nr. 28342/95, §§ 61 și 74, ECHR 1999-VII, și *Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, 22 martie 2005, §§ 29 și 32).

22. În urma examinării materialelor care i-au fost prezentate, Curtea notează că Guvernul nu a invocat nici un fapt sau argument capabil să o convingă să ajungă la o concluzie diferită în această cauză.

23. În lumina jurisprudenței sale cu privire la această chestiune, Curtea constată că casarea deciziei irevocabile în favoarea reclamantului din 21 noiembrie 2000 a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil garantat de articolul 6 § 1 al Convenției.

B. Dreptul la judecarea cauzei „într-un termen rezonabil”

24. Reclamantul, de asemenea, se plânge de încălcarea dreptului său la judecarea cauzei „într-un termen rezonabil”, după cum acesta este garantat de articolul 6 § 1 al Convenției. El notează că ultima decizie în cauza sa, care a fost adoptată la 21 februarie 2001, a fost executată abia peste un an și jumătate.

25. Guvernul a considerat că decizia a fost executată într-un termen rezonabil și că autoritatea responsabilă de executare a luat toate măsurile necesare pentru a asigura executarea deciziei. Executarea întârziată a deciziei a fost rezultatul nealocării din bugetul de stat pentru anii 2000-2002 a sumelor pentru executarea hotărârilor judecătorești.

26. Curtea reamintește constatarea sa privind violarea articolului 6 § 1 al Convenției prin casarea deciziei irevocabile în favoarea reclamantului. Ea nu consideră necesar de a examina separat pretenția privind executarea întârziată a hotărârii care a rezultat din această casare.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

33. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă”.

A. Prejudiciul material

28. Reclamantul a solicitat EUR 3,028 cu titlu de prejudiciu material suferit ca urmare a casării deciziei din 21 noiembrie 2000 și executării întârziate a deciziei din 21 februarie 2001.

27. Guvernul a considerat suma pretinsă excesivă și a solicitat Curții să respingă pretenția reclamantului.

28. Curtea notează că reclamantul nu a pretins încălcarea drepturilor sale garantate de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție și că ea a constatat violarea articolului 6 § 1 al Convenției. Prin urmare, ea acordă reclamantului EUR 1,767, ceea ce reprezintă suma (EUR 2,001) de care reclamantul a fost privat în urma casării deciziei irevocabile în favoarea sa, din care a fost dedusă suma de EUR 234 pe care el o primise deja.

B. Prejudiciul moral

29. Reclamantul a mai solicitat EUR 5,000 pentru casarea și executarea întârziată menționate mai sus.

30. Guvernul a considerat sumele pretinse excesive, declarând că reclamantul nu a prezentat probele pentru a susține această pretenție.

31. Curtea consideră că reclamantul trebuia să fi suferit un anumit stres și frustrare ca urmare a casării unei decizii irevocabile în favoarea sa, având în vedere, de asemenea, faptul că suma acordată avea drept scop compensarea reclamantului pentru acțiunile ilegale ale organelor de stat. Curtea acordă reclamantului EUR 2,000 cu titlu de prejudiciu moral.

C. Costuri și cheltuieli

32. Reclamantul a pretins suma de EUR 1,200 cu titlu de costuri de reprezentare. Guvernul a declarat că suma pretinsă era prea mare.

33. Curtea reamintește că, pentru ca costurile și cheltuielile să fie rambursate în temeiul articolului 41, trebuie stabilit faptul dacă ele au fost necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime (*Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, § 45, 22 martie 2005).

34. Luând în considerație materialele cauzei și jurisprudența sa cu privire la această chestiune, Curtea acordă reclamantului EUR 600 cu titlu de costuri și cheltuieli.

D. Dobânda

37. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a existat o violare a articolului 6 § 1 al Convenției în ceea ce privește casarea deciziei irevocabile din 21 noiembrie 2000;
3. *Hotărăște* că nu este necesar de a examina separat pretenția formulată în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției privind executarea întârziată a deciziei din 21 februarie 2001;
4. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă, în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, următoarele sume care vor fi convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii:
 - (i) EUR 1,767 (o mie șapte sute șazeci și șapte euro) cu titlu de prejudiciu material;
 - (ii) EUR 2,000 (două mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
 - (iii) EUR 600 (șase sute euro) cu titlu de costuri și cheltuieli;și
 - (iv) orice taxă care poate fi percepută la sumele menționate mai sus;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 14 noiembrie 2006,
în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Françoise ELENIS-PASSOS
Grefier adjunct

Nicolas BRATZA
Președinte